

En binær kalender

JENS CARSTENSEN, Tårnby Gymnasium

Som bekendt er længden af et år 365,2422 døgn. I 1582 indførte pave Gregor XIII, at alle årstal delelige med 4 skulle være skudår, undtagen de år, der var delelige med 100 men ikke med 400. Dette betyder, at man som årets længde bruger

$$365 + \frac{1}{4} - \frac{3}{400} = 365 \frac{97}{400}$$

hvilket svarer til 365,2425 døgn. Det er denne kalender, der gælder i dag.

Den gregorianske kalender er 0,0003 døgn om året for lang og efter ca. 3000 år vil kalenderen derfor være 1 døgn ude af trit – og det er vel til at leve med.

En mere nøjagtig tilnærmelse til årets længde får man imidlertid ved at bemærke, at brøken

$$\frac{31}{128} = 0,2421875$$

tilnærmer 0,2422 med 4 decimalers nøjagtighed. Med denne metode skal der altså være 31 skudår for hver 128 år.

Nu er brøkens nævner $128 = 2^7$ og tælleren er $31 = 2^5 - 1$, og derfor er det oplagt at komme på binære tanker. Man kan derfor erstatte pave Gregor XIII's regel med en binær regel for skudår:

Et år er skudår, hvis dets binære repræsentation ender på mindst 2 nuller, men ikke mere end seks.

Vi finder i det binære talsystem, at

$$\begin{aligned} 2011 &= (11111011011)_2 \\ 2012 &= (11111011100)_2 - \text{skudår} \\ 2013 &= (11111011101)_2 \\ 2014 &= (11111011110)_2 \\ 2015 &= (11111011111)_2 \\ 2016 &= (11111100000)_2 - \text{skudår} \\ 2017 &= (11111100001)_2 \\ 2018 &= (11111100010)_2 \\ 2019 &= (11111100011)_2 \\ 2020 &= (11111100100)_2 - \text{skudår} \end{aligned}$$

Hvis vi fortsætter tabellen, opdager vi, at de gregorianske skudår og de binære skudår falder sammen indtil

$$2048 = 2^{11} = (100000000000)_2$$

hvilket er et gregoriansk skudår, men ikke et binært. Sidste gang dette skete var i 1984, fordi

$$1984 = (11111000000)_2$$

Længere ude i fremtiden er

$$2100 = (100000110100)_2$$

et binært skudår, men ikke et gregoriansk.

Ideen om binære skudår har en vis matematisk tiltrækning og er desuden yderst nøjagtig. Chancen for at metoden bliver indført er dog nok forsvindende.

Henvisning

The Binary Leap Year, Mathematical Digest, April 2011, University of Cape Town.